

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 287/2019-44

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 2. apríla 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a zo sudkyne Jany Laššákovej a Petra Molnára (sudca spravodajca) o ústavnej sťažnosti [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Ladislavom Törökom, Šafárikova 8, Rožňava, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Dunajská Streda v konaní vedenom pod sp. zn. 4 T 27/2014 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Dunajská Streda v konaní vedenom pod sp. zn. 4 T 27/2014 porušené boli.

2. Okresnému súdu Dunajská Streda prikazuje v konaní vedenom pod sp. zn. 4 T 27/2014 konať bez zbytočných prietahov.

3. [REDAKOVANÉ] priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 1 000 € (slovom tisíc eur), ktoré je mu Okresný súd Dunajská Streda povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. [REDAKOVANÉ] priznáva trovy právneho zastúpenia v sume 623,27 € (slovom šesťstodvadsaťtri eur a dvadsaťsedem centov), ktoré je Okresný súd Dunajská Streda povinný vyplatiť na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Ladislava Töröka, Šafárikova 8, Rožňava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého konania a sťažostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. septembra 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Ladislavom Törökom, Šafárikova 8, Rožňava, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Dunajská Streda (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 T 27/2014 (ďalej len „namietané konanie“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že proti sťažovateľovi je pred okresným súdom vedené trestné stíhanie pre trestné činy ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) a nebezpečného vyhrážania podľa ustanovení § 360 ods. 1 a 2 písm. b) Trestného zákona. Sťažovateľovi bolo obvinenie pre označené trestné činy v prípravnom konaní vznesené uznesením povereného príslušníka Policajného zboru z 20. decembra 2011, avšak obžaloba prokurátora bola na sťažovateľa podaná 29. januára 2014.

3. Sťažovateľ, poukazujúc na chronologický priebeh namietaného konania okresného súdu, v ústavnej sťažnosti argumentuje, že je toto konanie poznačené zbytočnými priet'ahmi. Podľa jeho vyjadrenia okresný súd pri prejednávaní jeho trestnej veci nepostupuje účelne a efektívne, čomu nasvedčuje niekoľkonásobné odročenie určených termínov pojednávania z dôvodu vypracovania znaleckého posudku zameraného na posúdenie dôveryhodnosti výpovede svedkyne poškodenej.

4. Sťažovateľ dôvodí, že sa jeho trestná vec prejednávaná pred okresným súdom v súdnom konaní po dobu už viac ako piatich rokov nevyznačuje skutkovou ani právnou zložitou predmetu konania, a preto neefektívny postup okresného súdu vníma ako zbytočné priet'ahy, majúce za následok porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

5. Na základe skutočností uvedených v ústavnej sťažnosti s odvolaním sa na ustálenú judikatúru ústavného súdu sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd rozhodol o jeho ústavnej sťažnosti nálezom, ktorým by vyslovil porušenie jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru namietaným postupom okresného súdu, prikázal okresnému súdu konať vo veci sťažovateľa bez zbytočných priet'ahov a priznal mu tiež finančné zadosťučinenie v sume 5 000 €, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia.

6. Ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 287/2019-13 z 22. októbra 2019 prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie.

II.

Vyjadrenie okresného súdu a ďalšie podania sťažovateľa

7. Na základe výzvy ústavného súdu sa k ústavnej sťažnosti sťažovateľa podaním doručeným ústavnému súdu 10. decembra 2019 vyjadrila podpredsedníčka okresného súdu, ktorá okrem podrobného prehľadu procesných úkonov namietaného konania predostrela vo svojom vyjadrení stanovisko k skutkovej a právnej zložitosti posudzovanej veci sťažovateľa a k otázke plynulosti konania. V zmysle uvedeného vyjadrenia okresný súd

nehodnotil trestnú vec sťažovateľa ako právne zložitú, poukázal však na jej skutkovú náročnosť danú potrebou znaleckého dokazovania súvisiaceho s osobou svedkyne poškodenej. V tejto súvislosti poukázal na sťažovanie postupu konania zo strany označenej svedkyne, pokiaľ ide o jej účasť na stanovených termínoch pojednávania, ako aj pri vypracovaní spomínaného znaleckého posudku. Nečinnosť v postupe konania okresný súd uznal iba v úvodnej fáze konania, po podaní obžaloby na sťažovateľa, ktorú zdôvodnil objektívnymi okolnosťami – zdravotnými problémami a s tým súvisiacou práceneschopnosťou zákonného sudcu. Tiež vo všeobecnosti poukázal na celkovú neúmernú zaťaženosť okresného súdu z hľadiska množstva prejednávaných vecí. Z hľadiska správania sťažovateľa ako účastníka konania konštatoval, že k priesťahom zavineným zo strany sťažovateľa nedošlo. Podpredsedníčka okresného súdu v závere svojho vyjadrenia prezentovala súhlas s upustením od ústneho pojednávania vo veci samej.

8. Právny zástupca sťažovateľa svoje stanovisko k vyjadreniu okresného súdu formuloval v podaní doručenom ústavnému súdu 20. decembra 2019, v ktorom zotrval na dôvodoch podanej ústavnej sťažnosti a zdôraznil, že súdna etapa konania pred okresným súdom už dosiahla neprimerane dlhú dobu, takmer šesť rokov od podania obžaloby. V konkrétnosti poukázal na neefektívnosť v postupe okresného súdu, ktorá bola podľa jeho názoru spôsobená v prípade znaleckého dokazovania, keď bol okresným súdom zabezpečený znalecký posudok z odvetvia psychiatrie pre posúdenie veci bezúčelný, a až následne okresný súd zabezpečil vypracovanie použiteľného posudku z odvetvia psychológie. V závere stanoviska právny zástupca oznámil, že sťažovateľ súhlasí s prejednaním jeho ústavnej sťažnosti v konaní pred ústavným súdom bez nariadenia ústneho pojednávania.

III.

Relevantná právna úprava a judikatúrne východiská ústavného súdu

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy,

ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

11. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami, ako aj s obsahom súvisiaceho spisu dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

12. Podľa ustanovenia čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

13. Otázku existencie zbytočných prietáhov v konaní a porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) ústavný súd skúma vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu, a preto aj v prípade sťažovateľa preskúmal z hľadiska charakteru prejednávanej veci jej skutkovú a právnu zložitosť (1), ďalej správanie sťažovateľa v priebehu konania (2) a napokon aj postup konajúceho súdu (3).

IV.

Posúdenie veci ústavným súdom

IV.1 K obsahu súdneho spisu okresného súdu v napadnutom konaní

14. Ústavný súd preskúmal obsah na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu okresného súdu, ako aj vyjadrenie odporcu a stanovisko sťažovateľa a dospel k týmto pre posúdenie sťažnosti relevantným zisteniam o priebehu namietaného konania:

Okresnému súdu bola na sťažovateľa obžaloba podaná 6. februára 2014, následne okresný súd určil termín pojednávania na 4. február 2015, ktorý bol okresným súdom 3. februára 2015 z dôvodu neprítomnosti svedkyne poškodenej odročený na 20. máj 2015.

Okresný súd vykonal 20. mája 2015 pojednávanie, na ktorom bol vypočutý obžalovaný, pričom svedkyňa poškodenej pred výsluchom oznámila, že neovláda úradný jazyk, v ktorom sa konanie vedie, preto požaduje tlmočenie. Z tohto dôvodu bolo pojednávanie odročené na 11. september 2015 (z obsahu vyšetrovacieho spisu Okresného riaditeľstva Policajného zboru Dunajská Streda ČVS: ORP-1454/VM-DS-2011, konkrétne s. 36 vyšetrovacieho spisu, je skutočnosť, že svedkyňa poškodenej neovláda slovenský jazyk, zrejme, pretože opatrením z 31. júla 2013 priberal poverený príslušník Policajného zboru práve z tohto dôvodu tlmočníka z jazyka slovenského do jazyka maďarského).

Okresný súd pojednávanie, ktorého termín bol určený na 11. september 2015, odročil na 25. november 2015, a to z dôvodu, že zákonný sudca podľa rozvrhu práce na rok 2015 nemal k danému dňu pojednávacie deň (a teda podľa záznamu v spise uvedený termín pojednávania „bol určený omylom“).

Okresný súd vykonal 8. apríla 2016 pojednávanie v neprítomnosti svedkyne poškodenej, ktorá ospravedlnila svoju neúčast' dopravnou nehodou, vypočutí boli štyria svedkovia a pojednávanie bolo odročené na 17. jún 2016 na účel vypočutia svedkyne poškodenej. Okresný súd vydal 8. apríla 2016 príkaz na obmedzenie osobnej slobody svedkyne poškodenej, na základe ktorého bola svedkyňa 25. apríla 2016 predvedená, poučená o budúcom termíne pojednávania a následne prepustená na slobodu, pričom predmetný príkaz bol zrušený.

Okresný súd pojednávanie, ktoré bolo určené na 17. jún 2016 z dôvodu technickej poruchy zariadenia v pojednávacej miestnosti, odročil, a to na 16. september 2016. Okresný súd aj uvedený termín pojednávania odročil z dôvodu práceneschopnosti zákonnej sudkyne na 23. november 2016. Okresný súd vykonal 23. novembra 2016 pojednávanie, na ktorom bola vypočutá svedkyňa poškodenej a pojednávanie bolo odročené na neurčito na účel vypracovania znaleckého posudku a doplnenia iného znaleckého posudku.

Okresný súd uznesením z 9. februára 2017 ustanovil znalca z odvetvia klinickej psychológie na účel vypracovania znaleckého posudku – posúdenie duševného stavu poškodenej. Znalec adresoval okresnému súdu 7. marca 2017 podanie, v ktorom oznámil,

že poškodená sa na úkon nedostavila a znalcovi nebol okresným súdom predložený potrebný spisový materiál, znalec tiež upozornil okresný súd, že ako psychológ nie je kompetentný vypracovať daný druh znaleckého posudku. Vzhľadom na uvedené okresný súd uznesením z 24. marca 2017 rozhodol o pribratí znalca z odboru zdravotníctva a farmácie, odvetvia psychiatrie. Znalecký posudok bol okresnému súdu predložený 21. apríla 2017.

Okresný súd vykonal 8. novembra 2017 pojednávanie, na ktorom obhajca sťažovateľa uviedol, že obhajoba trvá na pribratí znalca z odvetvia psychológie pre účely posúdenia vierohodnosti výpovede poškodenej svedkyne a tiež na doplnení znaleckého posudku Kriminalistického a expertízneho ústavu Policajného zboru, pojednávanie bolo pre uvedené účely odročené na neurčito.

Okresný súd uznesením z 29. novembra 2017 rozhodol o pribratí znalca z odvetvia klinickej psychológie na účel posúdenia osobnosti poškodenej a vierohodnosti jej výpovede. Znalec reagoval 5. januára 2018 oznámením, že 3. januára 2018 prevzal uznesenie a spis, pričom uviedol že nemôže vypracovať posudok v určenej lehote vzhľadom na iné skôr zadané znalecké úlohy, odvolal sa pritom na § 12 ods. 2 písm. c) zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Vzhľadom na uvedené okresný súd uznesením z 24. januára 2018 rozhodol o pribratí iného znalca z uvedeného odvetvia. Okresnému súdu sa nepodarilo ani prostredníctvom Policajného zboru doručiť svedkyňi poškodenej výzvu dostaviť sa k znalcovi, preto 16. marca 2018 vydal príkaz na obmedzenie osobnej slobody svedkyne poškodenej. Po zadržaní poškodenej 21. marca 2018 bola táto poučená o povinnosti dostaviť sa k znalcovi a následne prepustená na slobodu. Pribratý znalec 23. apríla 2018 oznámil okresnému súdu, že poškodená sa nedostavila ani na jeden z troch možných určených termínov znaleckého vyšetrenia. Okresný súd vydal 10. mája 2018 opätovne príkaz na obmedzenie osobnej slobody svedkyne poškodenej. Po zadržaní poškodenej 23. mája 2018 bola táto poučená o povinnosti dostaviť sa k znalcovi a následne prepustená na slobodu. Okresný súd vydal následne 9. augusta 2018 ďalší príkaz na obmedzenie osobnej slobody svedkyne poškodenej, pričom po zadržaní poškodenej 13. septembra 2018 bola táto poučená o povinnosti dostaviť sa k znalcovi a následne prepustená na slobodu.

Okresný súd vykonal 8. marca 2019 pojednávanie, na ktorom predniesla obžaloba i obhajoba svoje návrhy a pojednávanie bolo odročené na neurčito na účel vypracovania znaleckého posudku z odvetvia psychológie. Okresný súd uznesením z 29. marca 2019 opätovne uznesením rozhodol o pribratí znalca z odvetvia klinickej psychológie na účel posúdenia osobnosti poškodenej a vierohodnosti jej výpovede, pričom súčasne znalca 8. októbra 2019 upovedomil, že poškodená sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody. Znalec oznámil okresnému súdu 12. decembra 2019, že z dôvodu dovolenky vyšetrenie poškodenej nevykonal, pričom medzitým bola poškodená prepustená na slobodu. Okresný súd 13. decembra 2019 oznámil znalcovi, že sa poškodená nachádza v inom ústave na výkon trestu odňatia slobody. Znalec oznámil okresnému súdu 20. februára 2020, že vyšetrenie poškodenej vykonal a znalecký posudok predloží bezodkladne. Znalecký posudok bol okresnému súdu predložený 2. marca 2020.

Pojednávanie, ktoré bolo určené na 16. marec 2020, bolo z objektívnych dôvodov (epidemiologická situácia) odročené na neurčito, v čase rozhodovania ústavného súdu nebola teda vec sťažovateľa meritórne ukončená.

IV.2 Vyhodnotenie postupu okresného súdu

15. Predmetom súdneho konania v posudzovanej veci je trestné stíhanie vedené pre trestné činy ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona a nebezpečného vyhrážania podľa ustanovení § 360 ods. 1 a 2 písm. b) Trestného zákona. Ústavný súd v posudzovanom prípade konštatuje, že konanie vykazuje istý stupeň skutkovej zložitosti veci daný potrebou znaleckého dokazovania (posúdenie dôveryhodnosti výpovede svedkyne poškodenej). Treba však zároveň povedať, že okolnosť skutkovej zložitosti veci doterajšiu neprimeranú dobu konania neovplyvnila zásadnejším spôsobom, keďže rozhodujúcimi faktormi, ktoré mali negatívny vplyv na plynulosť postupu konania v trestnej veci sťažovateľa, bola zistená nečinnosť okresného súdu, a predovšetkým jeho neefektívny postup popísaný v ďalších bodoch odôvodnenia tohto rozhodnutia.

16. V rámci posúdenia druhého kritéria používaného pre hodnotenie prípadných zbytočných prietahov v súdnom konaní ústavný súd nezistil žiadne okolnosti, ktoré by signalizovali nedostatočnú súčinnosť zo strany sťažovateľa ako účastníka konania.

17. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru, bol postup okresného súdu. Ústavný súd v jeho postupe zistil viacero období nečinnosti, v ktorých okresný súd nekonal bez toho, aby mu v tom bránila relevantná, teda zákonná prekážka. Obdobím nečinnosti je poznačená už úvodná fáza namietaného konania, a to v úseku od podania obžaloby 6. februára 2014 do uskutočnenia prvého termínu pojednávania 4. februára 2015, v ktorom ústavný súd kvantifikoval neodôvodnenú nečinnosť rozsahom približne deviatich mesiacov. Pasivita okresného súdu v kvantitatívnom rozsahu približne siedmich mesiacov bola tiež zaznamenaná v období od 20. mája 2015, keď okresný súd uskutočnil vo veci sťažovateľa pojednávanie, až do 8. apríla 2016, keď okresný súd realizoval ďalší termín pojednávania. V uvedenom úseku došlo k zrušeniu určeného termínu pojednávania, a to 11. septembra 2015, kde dôvodom bolo určenie termínu v deň, ktorý nezodpovedal tzv. pojednávacím dňom zákonného sudcu, túto skutočnosť však nemožno považovať za zákonnú prekážku postupu konania. Napokon krátkodobejšie obdobie nečinnosti okresného súdu predstavujúce zhruba štyri mesiace bolo ústavným súdom zistené v etape konania od 8. apríla 2016, keď sa vo veci sťažovateľa uskutočnil termín pojednávania, až do ďalšieho vykonaného pojednávania 23. novembra 2016. V označenom úseku došlo k zrušeniu určeného termínu pojednávania 17. júna 2016, kde dôvodom bola technická porucha zariadenia v pojednávacej miestnosti. V súhrne prezentované obdobia nečinnosti vykazujú rozsah zhruba jeden rok a osem mesiacov.

18. Ústavný súd tiež pripomína svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej nielen nečinnosť, ale aj nesústredená a neefektívna činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol (napr. I. ÚS 376/06, III. ÚS 90/07).

19. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na niektoré momenty namietaného konania, signalizujúce neefektívnosť postupu okresného súdu. Hneď v úvodnej fáze konania, a to na pojednávaní vykonanom v prvom určenom termíne, ústavný súd

zaznamenal nesústredený postup okresného súdu, ktorým došlo k zbytočnému narušeniu plynulosti konania. Okresný súd bol nútený v uvedenom prípade pojednávanie odročiť z dôvodu jazykovej bariéry svedkyne poškodenej, ktorá požiadala o tlmočenie, avšak túto okolnosť mal okresný súd vopred predvídať, keďže obsah spisového materiálu o tejto skutočnosti, že svedkyňa úradný jazyk, v ktorom sa konanie vedie, neovláda, jasne vypovedal (pozri tretí odsek bodu 14 odôvodnenia tohto rozhodnutia). Ako značne neefektívny treba tiež kvalifikovať spôsob, akým sa okresný súd vysporiadal so sťažovaním postupu konania zo strany svedkyne poškodenej, ktorá opakovane marila úkony smerujúce k vypracovaniu znaleckého posudku. Okresný súd síce niekoľkokrát po sebe uplatnil inštitút Trestného poriadku umožňujúci vynútenie plnenia povinností zo strany svedkyne (príkaz na obmedzenie osobnej slobody svedka), avšak ho nedokázal zrealizovať a synchronizovať so vzniknutou situáciou takým spôsobom, aby bol včas dosiahnutý ním sledovaný účel – účasť svedkyne na úkone znaleckého vyšetrenia. Efektívnosť postupu okresného súdu napokon absentovala aj pri zabezpečovaní dôkazov znaleckým dokazovaním, v rámci ktorého konajúci súd celkom nesústredene v prvom prípade pribral znalca, ktorý k zodpovedaniu zadaných úloh nebol kompetentný, v druhom prípade pribral znalca bez toho, aby si vopred preveril jeho kapacitné možnosti, kde znalec z dôvodu pracovnej zaneprázdnenosti musel podanie znaleckého posudku odmietnuť, a v neposlednom rade celkom zbytočne pristúpil k priberaniu znalcov z rôznych odvetví v postupnom slede, namiesto časovo úsporného a efektívneho postupu, keď mohol súčasne rozhodnúť o pribratí oboch znalcov (z odvetvia psychiatrie, ako aj z odvetvia psychológie), ak považoval za potrebné pre objasnenie skutočnosti dôležitých pre trestné konanie zaobstaráť posudky z oboch odvetví.

20. Na základe uvedených skutočností ústavný súd konštatuje, že nečinnosťou okresného súdu a tiež jeho neefektívnym postupom došlo k zbytočnému predĺženiu súdneho konania.

21. Dĺžka trestného súdneho konania pred okresným súdom od podania obžaloby až do času rozhodovania ústavného súdu tak predstavuje dobu šiestich rokov, čo je z globálneho hľadiska a tiež s prihliadnutím na privilegovaný charakter konania

v trestných veciach, vyžadujúci si z hľadiska požiadavky plynulosti konania osobitnú starostlivosť, doba ústavnoprávne neakceptovateľná.

22. Ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu v namietanom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva s'ťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

23. Z petitu podanej ústavnej s'ťažnosti vyplýva, že s'ťažovateľ žiadal ústavný súd aj o vyslovenie porušenia práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru v predmetnom konaní pred okresným súdom. Ústavný súd si už pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, z tohto dôvodu v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, III. ÚS 109/07).

24. Ústavný súd tak uzatvára, že základné právo s'ťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v namietanom konaní porušené boli (bod 1 výroku nálezu).

V.

Prikázanie vo veci konať a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

25. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Vychádzajúc z toho, že ústavný súd konštatoval porušenie základného práva s'ťažovateľa zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jeho práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj zo skutočnosti, že posudzované konanie nebolo v čase rozhodovania ústavného súdu ukončené, bolo potrebné prikázať okresnému súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 T 27/2014 konať bez zbytočných priet'ahov (bod 2 výroku nálezu).

26. K obrane okresného súdu, poukazujúcej na svoju neúmernú zaťaženosť z hľadiska množstva prejednávanej agendy, ktorú sa okresný súd snaží prezentovať ako objektívnu okolnosť negatívne sa podpisujúcu pod plynulosť konania aj vo veci sťažovateľa, ústavný súd odkazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej v súlade s medzinárodným štandardom uplatňovania dohovoru platí, že personálne problémy justičného systému nezbavujú štát zodpovednosti za zbytočné prieťahy v súdnom konaní (III. ÚS 17/02). Námietka personálnych komplikácií nemá povahu okolnosti, ktorá by vylučovala alebo znižovala zodpovednosť súdu za rozhodnutie vo veci občana, ktorý sa naň obrátil. Rovnako aj v prípade obhajoby týkajúcej sa okolnosti na strane zákonného sudcu (jeho vážne zdravotné problémy a s tým súvisiaca práceneschopnosť) ústavný súd poznamenáva, že je táto okolnosť z ľudského hľadiska pochopiteľne ospravedlniteľná, avšak z hľadiska celkovej zodpovednosti okresného súdu za plynulosť konania vo veciach účastníkov konania ju zohľadniť nemožno.

27. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 citovaného článku ústavy boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie. Žiadosť o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia sťažovateľ odôvodnil neprimeranou dĺžkou posudzovaného konania a tiež osobnou frustráciou prameniaca z pocitov právnej neistoty. Sťažovateľ vyzdvihol aj špecifický charakter trestného konania a jeho negatívny vplyv na občiansky život sťažovateľa. Vychádzajúc z týchto skutočností, sťažovateľ považoval za primeranú výšku finančného zadosťučinenia sumu 5 000 €. Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu a chápe ho ako kompenzačný prostriedok nemajetkovej ujmy. Vzhľadom na doterajšiu neprimeranú dĺžku posudzovaného konania ústavný súd považoval za primerané priznať sťažovateľovi finančné zadosťučinenie v sume 1 000 € tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku nálezu.

VI. Trovy konania

28. Sťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu žiadal priznať aj náhradu trov konania pred ústavným súdom. Ústavný súd v zmysle § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde rozhodol o náhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním v konaní pred ústavným súdom, a priznal mu náhradu v sume 623,27 € (bod 4 výroku tohto nálezu). Ústavným súdom priznaná suma náhrady trov konania pozostáva z odmeny za tri úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti a vyjadrenie) podľa § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), pri tarifnej odmene za jeden úkon právnej služby v roku 2019 v sume 163,33 € (§ 11 ods. 3 vyhlášky) a režijnom paušále ku každému z nich po 9,80 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky) vrátane 20 % DPH. Priznanú náhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku).

29. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. apríla 2020

Luboš Szigeti
predseda senátu